

VIDANYTT

2022 VIDA OCH VÄXANDE VÄRDEN

#2

Riskerna med stormskog / sid 4

Expertpanelen / sid 15

Rapport från trävarumarknaden / sid 16

EU:s inverkan på marknaden

Covidrapporteringen har sakta men säkert fasats ut ur medierna. Kris-hanteringen kring Covid har varit enorm och påföljderna i samhället stora. Vad vi alla hade behövt nu är lugn och ro och en tid som lite mer liknar det vi kallar vardag. Men tyvärr så har nästa kris efterföljt Covid, och det är själv-klart kriget i Ukraina jag syftar på.

Ryssland är världens tredje största producent av trävaror. Den största delen av deras export går till Kina men en betydande del har historiskt levererats till Europa. Om dessa volymer försvinner på grund av kriget kommer hela leveranskartan att ritas om. Exakt vad som kommer att hända och hur det påverkar oss är för tidigt att säga. Ryssland och Ukraina är även stora producenter av andra nödvändiga produkter för byggnation såsom armeringsjärn, spik, fönster och värmepumpar för att nämna några.

Detta gör att viss byggnation kan tvingas att bromsa då man helt enkelt inte kan få tag på de in-satsvaror som krävs för att hålla bygget igång. Marknaden och våra kunder hade behövt en viss stabilitet efter ett par rejält volatila år. Det är inte bra när alla produkter i byggkedjan rusar i pris. Riskerna för rejäla bakslag i konsumtionen ökar för var dag som går.

EU:s inverkan på marknaden

Vi på Vida brukar hävda att skogsbranschen är en framtidsbransch, och det vill vi fortfarande vidmakthålla. Vi ser på sista tiden att EU har stort fokus att jobba med hållbarhets- och miljöfrågor. Inget fel i det då även vi anser att detta är ödesfrågor för jordens överlevnad. Där emot håller vi inte alltid med kring vägarna för att nå målet. Det har kommit flera lagförslag, och det ligger fler under utredning och bearbetning, som kan få stora konsekvenser för svenskt skogsbruk. Att svenskar och andra nationaliteter inom Europa definierar skog på olika sätt är tydligt.

Den 10 februari blev det stor uppståndelse när Skogsstyrelsen gick ut med hur de tolkar art-skyddsförordningen efter domar som

Foto: Martina Wärenfeldt

fallit både i Sverige och EU. Resultatet var att varje fågelindivid i skogen är skyddad. Det är absurt att det skall vara på det sättet och med den lagen är möjligheten att driva skogsbruk obefintlig. Miljöministern gav besked om att regeringen skyndsamt ska göra ändringar i förordningen. Dock har detta inte infriats i skrivande stund och något vi fortfarande väntar och ser fram emot.

Nu har vi den allra vackraste av tider framför oss. Jag hoppas att du tar dig tid att gå ut i skogen och inte bara arbeta utan faktiskt också njuta av den svenska hållbara skogen.

ALVESTA 2022-04-15
Måns Johansson

Vi ses på Elmia Wood

2-4 JUNI 2022

Välkommen
till vår monter:

529

Elmia Wood är en av de viktigaste mötesplatserna för att träffa skogsägare, entreprenörer, skogstjänstemen och alla andra med ett intresse för skogsbruk. Därför kommer vi finnas på plats i samma monter som senast. Precis som vanligt.

 ELMIAWOOD
2-4 JUNE 2022

Vida AB, Box 100, 342 21 Alvesta
Telefon: 0472-439 00

Publiceringsansvarig: Joanna Kron
Tryckeri: Ringöns Tryckeri
Text om inget annat anges:
Joanna Kron och Jennie Dahlqvist

Riskerna med STORMSKOG

Mitt bland stormfällda tallar och stora rotvältor i den småländska skogen arbetar Tomas Ekenmo och Henrik Blixt från Alarp Skogstjänst med att få ner de senaste månadernas stormskog. Stormskogen bjuder på stora utmaningar. Det är träd som fastnat i andra träd, stammar i spänn och rotvältor som kan slå igen. Arbete i stormfälld skog bör göras av erfarna skogsarbetare, och alltid i sällskap om olyckan skulle vara framme.

Vida Nytt fick chansen att ta sig en pratstund med entreprenörerna Henrik och Tomas, i sällskap med markägaren Anita Fröberg och ansvarige Vida-inköparen William Karlsson.

Fastigheten vi befinner oss på ligger söder om Vetlanda och har utsatts för flera stormar och barkborreangrepp. Hela 3000 kubikmeter skog föll under Gudrun och de senaste åren har det pågått avverkningar av storm- och barkborreangripen skog årligen. Enligt William har det varit något fler stormar i år än snittet och även denna gång har Anitas skog påverkats.

Omfattningen av vindskadorna på en skog beror främst av vindhastigheten, men påverkas även av vindens byighet och varaktighet. De svåraste skadorna uppkommer när det blåser extremt hårt, men skadorna blir förhållandevis större när det blåser från ett annat håll jämfört med om det blåser från sydväst med samma vindstyrka. Årets stormar har blåst ner en hel del skog eftersom det blåst in från norr istället för sydväst, som är det vanligaste. Många hyggeskanter i nordligt läge har fallit och i vissa geografier är markägarna hårt drabbade av stormskador.

Vida hjälper Anita med den större delen av skogsskötseln på hennes skogsfastighet. William arbetar med allt från planering av skogsbilvägar till röjning och avverkning, men också med att lokalisera och planera upparbetningen av stormskog. Efter en storm är det viktigt att skaffa sig en bild av skadeläget. William känner väl till gården och vet vart de stormkänsligaste bestånden ligger. ”Efter en blåsig natt åker jag ut och inventerar på de ställen där jag har på känn att det kan finnas vindfällan för att få en översiktlig bild. Innan vi skickar dit en maskin så behöver man gå över hela gården lite noggrannare för att säkert få med alla vindfällan”, säger William. Hyggeskanter och nygallrade bestånd är de mest stormkänsliga.

Tillsammans med Anita och hennes sambo Leif Jutegård gör William gemensamma inventeringar en gång i kvartalet och sen håller de koll på var sitt håll där emellan. De har en nära kontakt och Anita har ett stort förtroende för sin inköpare. ”Det är ingen svår kontakt. Är det något vi undrar över så ringer vi

varandra. Vi har aldrig ångrat att vi valde att jobba med Vida. Vår tidigare inköpare gick över till Vida och de flesta i området följde med honom. Nu tillsammans med William känns det bättre än någonsin.” säger Anita.

Henrik och Tomas, Anita, Leif och William.

Tomas och Henrik från Alarp Skogstjänst har fått jobbet med att hugga vindfällan på Anitas mark eftersom de har mindre maskiner som lättare kan ta sig an spridda vindfällan. Generellt sätt är det mestadels gran som fälls under storm, men i detta område så har det i vinter fallit mycket tall.

Skogsarbete är en riskfylld verksamhet, också under normala omständigheter. Årligen omkommer 2-5 personer, och ännu fler skadas allvarligt. Upparbetning av stormfälld skog hör till det allra farligaste skogsarbetet. För att hjälpa andra i stormfälld skog krävs, enligt Arbetsmiljöverket, motorsågskort nivå C. Men för markägare och villaägare är det fritt fram, vilket oroar Henrik och Tomas.

”Det är jättefarligt att hålla på om man inte har kunskap”, varnar Henrik. ”Träd som stormen har fällt kan ligga i spänn, ofta flera tillsammans. Det gör att det är oberäkneligt vad som händer om någon sätter motorsågen i en stock. Det kan bara smälla till.”

Är du det minsta tveksam, låt proffs eller maskiner ta hand om de stormfällda träden. ”Ett vindfälle man känner sig osäker över är inte värdefullt nog för att riskera livet. Lämna det istället okapat till maskinen där man sitter skyddad på ett helt annat vis. Ingen avverkningskostnad är dyr jämfört med att mista livet!” påpekar Tomas.

Alarp Skogstjänst arbetar endast med maskin och tar in folk med rätt utbildning och erfarenhet om arbete utanför maskin skulle behövas.

Att arbeta i en stormskog är tidskrävande och det behövs mer förplanering för att få ett bra flyt mellan skotaren och skördaren. Losskapning tar tid och det är svårt att få ner stubbarna med maskinerna när man ska kapa vindfällan.

”Man behöver vara flexibel och ibland behövs det planeras om under tidens gång. Vi har en planerad rutt, men det kan dyka upp mer skog under tidens gång och vindfällan är oftast utspridda. Det tar längre tid för skotaren att plocka upp vindfällan och det blir mycket flyttande och pusslande för att få skotaren att hänga med”, säger Tomas.

Stormskogen bjuder på stora utmaningar. Det är träd som fastnat i andra träd, stammar i spänn och rotvältor som kan slå igen. Som entreprenör behöver man fördela arbetet i många olika moment och hela tiden tänka på vilken ordning man tar träden. De träd som är rotlösa kan byta plats helt plötsligt.

Enligt Tomas och Henrik är kommunikationen mellan dem och personer utanför maskinen som går och kapar loss med motorsåg det viktigaste att tänka på när de arbetar med stormskog. De arbetar alltid två och två och har bra rutiner. Genom apparna SOS och Svevia får de påminnelse om kontinuerlig kommunikation, inlagda kontaktpersoner och nödkoordinater. Sen är det jätte viktigt att hålla kontakten mellan maskinförarna också, det går att skada sig och råka illa ut även i en maskin.

Enligt William bör man inte ha allt för bråttom med att ge sig ut och plocka upp vindfällan som fällts under en storm eftersom det många gånger kan blåsa flera gånger under en vinter. Det viktigaste är att få bort stormvirke under våren och värmen börjar smyga sig på. Även stormvirke har ett bra värde och är prima sågtimmer. Till sommaren börjar skadeinsekterna, framför allt granbarkborre, att föröka sig. Svärmingen kommer igång efter några dagar med en utetemperatur över + 18 grader. Det är mycket viktigt att fårskt stormskadat virke kommer ut från skogen innan dess, annars kan stora virkesvärden bli förstörda.

Vi på Vida ser att allt fler skogsägare tar in hjälp med att hantera stormskog. ”Det är bra att fler börjar ta in hjälp, eftersom det är ett stort riskarbete. Detta gör även att vi enklare kan optimera avverkningen utefter efterfrågan på rätt sortiment och rätt längder på virket. Vida behöver rätt virke.” avslutar William.

Tips för att minska skadorna vid storm:

- Planera hyggeskanter så att de inte står mot syd och väst.
- Gammal skog är alltid ett riskmoment. Har man gammal skog så bör man ta ner den så att inte stormen tar den eller granbarkborrarna kommer.
- Se till att göra allt i rätt tid för att få stabilare bestånd. Det är sådant många inte tänker på men är viktigt. Träd som stått mer fritt blir stabilare och mer tåliga mot vind och snöbrott. En väl utförd röjning och gallring lägger grunden till stormfasta träd. Slutavverkning i rätt tid minskar risken för stormfällning.

När stormen varit framme:

- Arbeta inte ensam. Tala om var du kommer att befinna dig och meddela någon hemma med jämna mellanrum om du ensam.
- Ha respekt för situationen och gör varje åtgärd i rätt ordning. Tänk på att arbeta i vindens riktning. Planera och titta på trädet/bröten och fundera på om du med motorsåg på ett säkert sätt kan ta hand om dem. Annars lämna eller ta hjälp av maskin.
- Ett längre svärd på motorsågen (18 tum) underlättar mycket vid stormfälld skog.
- Gör gärna arbetet om möjligt när virket är fruset, då är många spänningar i trädet också frusna!
- Börja alltid med lutande, hängande träd. Träd som ligger ner kommer ingenstans.
- När farligaste träden är fällda, gå på vindfällan och rotkapa dem från säkra sidan. Grundregeln är att stå med vänster axel mot rotvältan. Förstås finns undantag från regeln men stå där först och bedöm hur trädet spänner. Spänner det åt det håll där du står – gå över till andra sidan.
- Glöm inte att ställa bilen/traktorn med nosen i färdriktningen så att det, om något skulle inträffa, är lätt att åka därifrån.

6 tips på smultronställen i Småland

Vida har sitt ursprung från Vislanda som ligger mitt i de småländska skogarna. Ta en dagstur ut till stigarna, grottorna och vattenfallen i Smålands vackra natur i sommar. Här tipsar vi om några av Smålands alla smultronställen. Kanske finner du en ny pärla.

Singoallas grotta

Intill Hultaklint hittar du Singoallas grotta, med en gång som är öppen åt två håll och som håller sitt höjd. Grottan är belägen vid en bergsbrant som stupar lodrätt i en 20 meter djup källsjö, och denna trolska plats har fått sitt namn efter Viktor Rydbergs romantiska medeltidsberättelse "Singoalla".

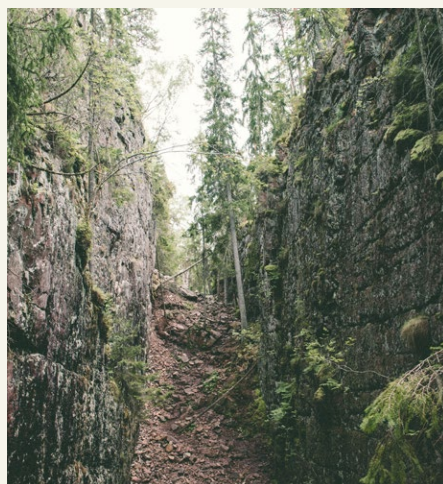
Hitta hit: Hultaklint Lädja, 360 30 Lammhult

Visingsö

Visingsö är den största ön i Vättern och är belägen norr om Jönköping och är belägen i sjöns södra del. Hit tar man sig enkelt med båt från Gränna och väl framme på land väntar ett historisk besöksmål med gamla slott och fornlämningar. Några av de mest kända sevärdheterna på Visingsö är Näs slottsruin, Brahekyrkan, Kumlaby kyrka, Visingsborgs slottsruin och leklandet.

Hitta hit: Ö i Vättern

Skurugata

Skurugata är en cirka 800 meter lång gata. Gatan är mellan 7–24 meter bred och har tvärbranta väggar som är upp till 35 meter höga. Det berättas att någonstans i gatan ligger en bössa gömd. Den tillhörde en gång en slug tjuv som kallades Tjuva-Jösse. Legendens säger att den som finner denna bössa lär få stor framgång i sitt fortsatta liv. Ett tips är att börja leta i Tjuva-Jösses håla, som ligger under några klippblock nere i gatan.

Skurugata bjuder på en storslagen naturupplevelse med utsikter och stora stenblock med höga bergväggar. Den bästa utsikten får man vid Skuruhatt, som förövrigt är en av de högsta punkterna i hela Småland.

Hitta hit: N 57.7008/ E 15.0879

Stalpets vattenfall

Stalpets vattenfall ligger vackert längs Anebyleden och har en fallhöjd på 20 meter. Det är därmed södra Sveriges högsta vattenfall. Vattenfallet forsar ner i ravinen mot Svartån och som besökare kan man gå ner till Stalpets vattenfall via trappor. Utöver detta vackra vattenfall finns också vackra gamla byggnader som inrymmer ett café, en hantverksbod, en minigolfbana och en liten lekplats – allt på höjden bredvid vattenfallet.

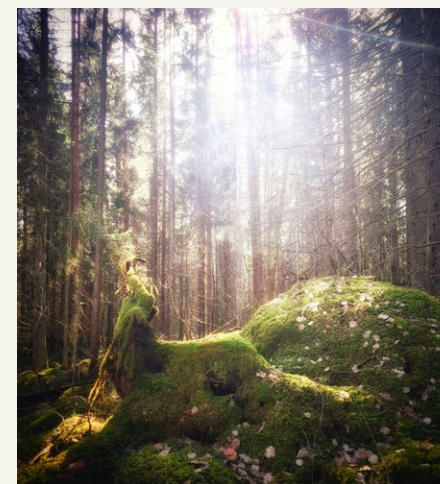
Hitta hit: Stalpet, 578 94 Aneby

Kleva gruva

Kleva Gruva ligger vid Holsbybrunn och är en gammal gruva där man tidigare utvann koppar och nickel. Idag finns det ett flertal aktiviteter för besökare så som guldvaskning, besök i gruvan, klättring och skattjakter för barn.

Hitta hit: Kleva Gruva 1, 570 15 Holsbybrunn

Norra Kvill

Norra Kvill är en 114 hektar stor nationalpark som ligger inom Vimmerby kommun. Här väntar en småländsk skog med trolsk atmosfär och fina vandringsleder. Missa inte utsikten vid Idhöjden och de två sjöarna Lilla och Stora Idgölen fyllda med näckrosor och vattenklöver. Nationalparken är även hem till ett rikt djurliv och har man tur kan man få syn på svartoxen.

Hitta hit: 598 72 Gullringen

Intresset för att PLANTERA TALL ökar kraftigt

Skogsstyrelsen meddelade nyligen att skogsvårdslagen ändras så att från 1 april i år godkänns inte längre gran som förryngring på typiska tallmarker. Varför behöver man från myndigheten göra denna förändring?

Under senaste årtiondena har vi i skogsbruket av olika skäl minskat andelen skogsmark som återbeskogats med tall efter avverkning. Det beror bland annat på ökat betestryck, minskad naturlig förryngring och ökat intresse från industrin av gran. Succesivt gick skogsägarna ifrån att återbeskoga med tall till fördel för granplantering.

På lite svagare marker där granen klarar sig okej tyckte nog många att det var enklare att välja gran som har mindre betesskador och växer hyffsat bra (i alla fall de första 10–20 åren såg man ingen större skillnad jämfört med tall). Det planterades även en del gran tillsammans med frötallar. Sista 15–20 åren har södra Sverige varit relativt hårt drabbat av stormar och stor andel frötallar som ställt ut har blåst omkull innan de har hunnit fröa av sig. Detta har lett till att även en del torra och magra marker nu fått granbestånd. Även mängden björkar har markant ökat de senaste åren, vilket ofta leder till att det kommer björk tillsammans med tall vid naturlig förryngring. Är man inte aktiv och röjer bort björken konkurrerar den ut tallen och kvar blir en gran-björkförryngring på fel mark.

Tallplantering med rikligt inslag av självförryngring

Granplanter växer ofta ganska bra första åren även på rena ”tallmarker”, men allt eftersom granarna blir äldre avtar tillväxten och barren blir ofta gulaktiga. Granarna sätter kott tidigt och ofta drabbas de av rotröta.

Efter torrsommaren 2018 drabbades granskogen, framför allt i östra Götaland, av torkstress och många skogsägare såg stora skador till följd av granbarkborreangrepp. Det tillsammans med diskussionen om klimatförändringen gjorde många medvetna om risken för torka och problemen de innebär för granskog. Fler och fler skogsägare väljer nu att aktivt återbeskoga enligt ståndortsprincipen, rätt trädslag på rätt mark. Gran på godmedelgod mark, löv på fuktig mark och tall på svagare marker. Allt för att få en god tillväxt samtidigt som man sprider riskerna. Ny forskning visar även att tall växer bra på lite bättre marker.

Efterfråga på tallplanter har ökat kraftigt senaste åren

Generellt har intresset för att plantera tall i södra Sverige ökat de senaste åren, ganska kraftigt säger Gustav Nord på Svenska skogsplanter AB där Vida köper en del av sina skogsplanter. Vidas beställning av tallplanter hos Svenska skogsplanter har ökat kraftigt och är nu ca 40%.

Vidare berättar Gustav att det krävs lite andra förutsättningar i plantskolan för att odla tall jämfört med gran. ”Tallen ställer högre krav på ljus och temperatur till exempel och merparten långnattbehandlas. Det är kanske varken lättare eller svårare

att odla tall, men det ställer andra krav i odlingen. Vi har de senaste åren sålt slut all tall vi har odlat. Vill man vara säker på leverans ska man beställa i god tid.”

”Generellt har intresset för att plantera tall i södra Sverige ökat de senaste åren, ganska kraftigt.

Görgen Gustafsson på Sydplanter AB berättar att intresset för tall har ökat kraftigt de senaste åren, dels är det nog för att det har propagerats för att vi ska sätta mer tall och sedan är det granbarkborrens härjningar som har fått skogsägarna att inse att man måste försöka sätta mer tall på torra marker.

Andelen tallplanter Vida köper av Sydplanter är knappt 20 %, men då får man tänka på att Urshultsområdet som vi finns i är bördigt och till stor del granmark.

”Vi har legat steget efter i flera år och ännu har vi inte hunnit ikapp efterfrågan, men vi ökar insådden även i år”, fortsätter Görgen. ”Det har saknats kapacitet att öka odlingen så snabbt och nu kan det vara en risk att frölagren börjar sina. Vi har börjat plocka egna frön i Målilla-trakten i utvalda bestånd för att säkra tillgången. Det har också efterfrågats ett alternativ till plantage-materialet.”

Fakta Tall

Tall är det näst vanligaste trädslaget i Götaland efter gran. Tall har historiskt använts till snickerier och möbler men även till konstruktionsvirke. Tall tillsammans med gran har utgjort basen för modernt svenskt skogsbruk.

Planterad gran på tallmark

En grön skogsbruksplan är viktig för dig som skogsägare då den ger dig beslutsunderlag för hur skogen ska skötas uthålligt och produktivt med avseende på skogens tillväxt och ekonomisk avkastning. Det ger dig också en uppfattning om hur stora tillgångar du har.

Grön skogsbruksplan

En Grön Skogsbruksplan är ett verktyg för dig som skogsägare för hur du enklare skall sköta om din skog och kunna öka din avkastning. En plan ger dig som skogsägare underlag för en FSC- eller PEFC-certifiering så att du kan möta samhällets krav på miljöanpassning. En plan är också ett användbart dokument i kontakt med myndigheter, entreprenörer och i dina kontakter med din inköpare. Det är också ett hjälpmedel vid värderingar och överlåtelse av en fastighet.

En plan omfattar 10 år och behöver sedan uppdateras. Fastighetens skogsmark delas in i avdelningar som bedöms och inventeras utifrån ålder, volym, åtgärd, trädslag, karaktär och bonitet. Hänsyn tas även till fastighetens natur- och kulturvärden. I planen tas ett åtgärdsförslag fram och delas upp i perioderna 1, 2 och 3. Period 1 innebär att åtgärden skall genomföras nu, 2 inom 2–5 år och 3 inom 5–10 år.

Certifiering

Vida vill köpa certifierad råvara av sina leverantörer eftersom samhället och kunderna på världsmarknaden i större grad kräver att vi hanterar skog och natur på ett ansvarsfullt sätt. Certifieringsorganisationerna genomför årligen revisioner av Vidas egen verksamhet samt på ett antal av våra leverantörer. Det finns två dominerande certifieringsorganisationer, PEFC och FSC. Vida samarbetar med Prosilva Skogscertifiering för att certifiera skogsägare.

Traditionellt har PEFC efterfrågats på sågade trävaror och FSC på pappersprodukter. Men numera är det även så att vissa länder föredrar det ena eller andra.

Vilka krav ställer certifieringen på planen?

Bestånden i planen delas in i fyra mål-

klasser varav naturvårdsavsättningarna NO och NS ska utgöra minst 5% av den produktiva skogsmarksarealen.

Naturvård orörd (NO): Områden med höga naturvärden, eller som kan utveckla höga naturvärden på sikt. Naturvärdena bibehålls bäst genom att lämna beståndet orört. Exempelvis alkärr eller barrsumpskog

Naturvård skötsel (NS): Som ovan men för att bibehålla eller utveckla naturvärden krävs skötsel som gynnar naturvärden och bör inte utföras enbart för att det ska bli "vackert". Exempelvis hagmarksskog eller skog med skogsbete.

Kombinerade mål (K eller PF): Skogen kan skötas produktivt fast med stor hänsyn tagen till de naturvärden som finns definierade i beståndet. Exempelvis översvänningsområden runt bäck,

förekomst av fridlysta växter eller rikligt inslag av gamla lövträd i barrskog.

Produktion generell hänsyn (PG): Det normala skogsbeståndet där generell hänsyn lämnas. Exempel på hänsyn är evighetsträd, högstubbar, kantzoner och områden med naturlig föryngring.

Anpassad skötsel (K50): Enligt FSC ska 5% av marken skötas med förstärkt hänsyn. Det kan vara kontinuitetsskogbruk eller kombination produktion/naturvård där uttaget inte får överstiga 50% av beståndets volym. Om naturvärdena kräver det kan uttaget göras större, detta ska framgå av målbeskrivningen. Även skogar med tydliga sociala värden kan ingå.

Anpassad skötsel ska hos FSC-certifierade skogsägare tillsammans med NO/NS-avsättningar utgöra minst 10% av

produktiv skogsmark. Om förutsättning finns kan lövskogsområden som sköts extensivt dubbelräknas som både lövdominerat och anpassad skötsel.

Lövriska bestånd

FSC- och PEFC-certifieringarna innebär att skogsägaren ska ha en viss areal med lövdominerade bestånd. I skogsbruksplanen innebär det att en yta motsvarande minst 5% av arealen frisk och fuktig skogsmark utgör bestånd som domineras av lövträd.

Stämmer volymerna i planen?

En fråga som ofta uppkommer är om man kan lita på planen. Man kan förklat säga att ju mer välskött skog desto bättre plan. Skiktade och ojämna bestånd är mycket svåra att göra bra bedömningar i. Planens innehåll bygger på okulära bedömningar och stickprovsmätningar. Volymen och träslagssam-

mansättningen i planen kan därför skilja sig från utfallet vid en avverkning som mäts in när skogen avverkas. Vi jobbar ständigt med att utbilda och kalibrera våra planläggare så att planerna som levereras håller en hög standard. Det har kommit nya hjälpmedel som laserdata och virtuell avläsning i mobiltelefonen. De utgör ett bra komplement till traditionell fältmätning. Framför allt hjälper de planläggaren att göra bättre indelningar av bestånd.

Målet är att skogsbruksplanen ska ligga på +10% av volymen på fastighetsnivå och +-20% på beståndsnivå.

Skogsbruksplanens viktigaste funktion är att ge markägaren en bra skötselplan.

Den envisa GRANBARKBORREN

Barkborrar. En numera återkommande tråkighet som vi tyvärr behöver skriva om, igen! Efter fyra år med barkborre och enorm arbetsinsats i hela skogsbruket för att minska granbarkborreskadorna hade vi hoppats att inte behöva uppleva ytterligare en säsong med detta tröstlösa och tunga jobb. Tyvärr verkar det vara precis tvärt om.

TEXT: PELLE STRÖM

2022 kan bli ett år med stora skador, igen. Efter en mars helt utan nederbörd i stora delar av Götaland är många nervösa för hur försommaren ska bli. April inleder som tur är med regn och blötsnö, men risken för försommartorka kvarstår. När ni läser detta har det hunnit bli maj och granbarkborrens första svärmning är kanske i full gång, eller i varje fall snart i antågande.

Skogsstyrelsen har tillsammans med Vida och andra aktörer inom skogsbruket under flera år drivit ett gemensamt projekt, ”Stoppa Borrarna”, för gemensam bekämpning av granbarkborren och för att nå ut med information till skogsägare. Vi bad Mattias Sparf på Skogsstyrelsen om en uppdatering om hur läget med granbarkborren är våren 2022.

– Inför säsongen 2022 är vi roade över mängden kvarvarande granvindfällor efter vinterns stormar som har drabbat främst Götaland. Skogsstyrelsen har inte gjort någon egen inventering, men information från skogsbruket visar på betydande stormskador, berättar Mattias

Vidas uppfattning av skadorna är att det rör sig i storleksordningen 2-3 milj m3. Området som

drabbats av stormfällning är till stor del samma som har drabbats hårt av barkborreskador.

– Tänk på att även stående träd i hyggeskanter som helt saknar vindfällor kan vara rottryckta och stressade och där med lätt byte för granbarkborrar, påminner Mattias.

SLU har gjort en skattnig av barkborrarnas förökningsframgång för 2021. I Götaland var det betydligt högre framgång 2021 jämfört med 2020. I Svealand var förökningsframgången något högre för 2021 jämfört med 2020. Detta innebär att vi har en fortsatt hög population av granbarkborrar.

Det har även gjorts studier på hur många barkborrar som följer med granar ut när man avverkar längre fram på hösten och vintern. Här är nyckeln om barken faller av eller inte. Endast en mindre del granbarkborrar dör av avverknigen. Avverkning i plusgrader har låg effekt enligt studien. Detta eftersom stor del av barken ramlar av vid upparbetning och överlevnaden för de barkborrar som faller till marken är hög. Samma gäller rovinsekter. Är det minusgrader kommer stor andel av barken med ut ur skogen. Finns det många granbarkborrar som har valt att övervintra i barken i stället för marken, ger det bra effekt. Är det få barkborrar i barken så kommer många rovinsekter, exempelvis styltflugor, med ut istället.

Vinteravverkningar av barkborreträd görs framförallt av ekonomiska skäl. Det är viktigt att se ekonomin på både lång och kort sikt. Både virkesvärde och kommande skötsel av kvarlämnat bestånd bör räknas in i ekvationen. Ser man till ekonomin på lång sikt så är det kanske nödvändigt att avverka större bestånd för att bli av med barkborren och helt enkelt börja om med ett nytt bestånd.

När det kommer till användning av feromon för att locka barkborrar till fällor har Mattias tråkiga nyheter.

– Kemikalieinspektionen har gett dispens tills över sommaren, men det finns signaler om att det inte kommer ges dispens nästa år. Ett godkännande för feromon saknas idag och kostar stora pengar för att ta fram eftersom alla ingående kemiska ämnen behöver separata godkännanden. En större studie på fällor med feromon ska genomföras genom projektet ”Stoppa borrarna” för att se om det kan ha effekt på landskapsnivå, säger Mattias.

Det har talats om att en stor del av barkborredödade granar står kvar. Hur många och hur vet man det?

– Riksskogstaxeringen visar att mer än hälften av de barkborreangripna träden från 2020 även stod kvar vid inventeringen 2021, berättar Mattias.

En analys av flygfoton håller på att göras för att försöka förstå om det är spridda angrepp som ska lämnas eller om det är stora grupper som borde avverkas och ge plats för ny skog. Resultatet är inte klart i dagsläget. Tänk på att i områden med mycket död skog kan det finnas en skyldighet enligt skogsvårdslagen att anlägga ny skog.

Inför 2022 har inga justeringar skett i de råd som finns för att bekämpa granbarkborren. Upparbetning av vindfällan är av yttersta vikt samt sök och plock nu under våren och sommaren. Barkning eller klyvning till ved är också bra sätt att ta hand om enstaka angripna granar så länge som granbarkborren är i ägg och larvstadiet. Då torkar avkomman och dör. Om granbarkborren har hunnit bli puppa eller färdig skalbagge måste barken med ut ur skogen. Hur artskyddsförordningen påverkar vilka råd myndigheten kan ge skogsägarna är idag oklart. Det kan påverka möjligheten att bekämpa granbarkborren vid områden med häckande fåglar. Upparbetning av stormfällad skog och torrträd utgör en stor risk för olyckor. Tänk på säkerheten och ta hjälp om du är osäker på hur du tar hand om träden på ett säkert sätt.

Bygdens eldsjäl

Karl-Erik Skog, även känd som KEA, har spenderat en stor del av sitt liv på speedwaybanan i Målilla. För Målillabor är KEA ett känt ansikte. Idrott ligger honom varmt om hjärtat och han har under hela sitt liv varit ideellt aktiv i bygdens olika föreningar. Han har engagerat sig i bland annat gymnastikföreningen, fotbolls-föreningen, bandy-föreningen och såklart i speedwayföreningen. Han beskrivs som Målillas eldsjäl.

Intresset för speedway kom tidigt för KEA, då han är uppvuxen 100 meter från speedwaybanan. Så fort han hörde motorcykelljuden dåna och såg dammet från banan så sprang han bort till anläggningen för att kolla. Han blev involverad i föreningen redan som 6-åring då han började hjälpa till med diverse saker, så som att hålla banan i ordning, springa ärenden och sälja godis i kiosken.

Trots att KEA har hängt på speedwaybanan i 80 år har han aldrig suttit på en hoj.

– Min far var inte förtjust i motorcyklar, så det var ingen idé att försöka skaffa någon i min ungdom. De har varit många som har försökt få mig att prova på senare år, men det har aldrig blivit av, säger KEA och skrattar.

Sammanhållningen i Målilla beskriver KEA som mycket bra. Föreningarna arbetar för en aktiv och sprudlande landsbygd. Inom föreningen Dackarna är det 20 personer som arbetar ideellt. De är alla pensionärer och tillbringar mycket av sin tid ute på anläggningen. Allt som sker inom föreningen görs ideellt. Under tävlingar har de även restaurangen öppen och serverar mat och dryck till dem som bokat bord på VIP-avdelningen.

Målilla Motorstadion är belägen i småländska Målilla, Hultsfreds kommun i Kalmar län, och är hemmabana för motorklubben Dackarna. Anläggningen har två speedwaybanor. Dessa är Stora banan för 550cc och Knattebanan för 80cc. Det finns även banor för motocross och bilsporier på området.

– Många av oss som jobbar här på Dackarna äger en husbil och åker med på bortamatcher. Att ha ett intresse och en sysselsättning gör livet roligare. Alternativet hade ju varit att sitta hemma framför TV:n, säger KEA.

I vuxen ålder arbetade KEA som elektriker, och på fritiden ansvarade han för elektroniken på speedwaybanan. Ett stort projekt på 50-talet

var att uppgradera samtliga motorcyklar med 220 volt lampor. När speedwaybanan sen på 90-talet flyttades till ett mer avskilt område tog KEA bland annat tag i att installera stopplampor, strålkastarlampor och skärmar. KEA har även varit banansvarig under åren, vilket betyder att han haft ansvaret att se till att banan är fint grusad och i ordning.

– Farten, spänningen och adrenalinet som sker på speedwaybanan är det som gjorde att jag fastnade för sporten. Det i kombination med sammanhållningen i föreningen är det som har hållit mig fast här i alla år, berättar KEA.

Förr i tiden var intresset för sporten större i samhället. Det var tävling varje söndag, vilket blev en heldagsaktivitet för människorna i bygden. Redan vid 10-tiden började publiken samlas runt banan, allt för att få den bästa platsen till tävlingen som startade kl 14.

– Det var så roligt att se kostymnissarna med vita skjortor som ställde sig nära startlinjen. Alla tyckte att det var bästa platsen att stå där hängandes över räcket för att se starten. De var helt svarta av damm och avgaser när de sedan lämnade tävlingen på eftermiddagen. Själv hade jag hittat en hög tall precis vid depån som jag brukade sitta i. Där hade jag en bra överblick över hela banan, skrattar KEA.

Engagemanget och festligheterna som hölls i samband med tävlingarna var på den tiden större. Musikkåren var där och spelade, underhållning i form av clowner på sommaren och konståkare på vintern.

– Det är så mycket svårare att få folk att engagera sig i dagens samhälle, menar KEA. Men bra uppslutning på matcherna har de fortfarande. – Det går aldrig ur.

I år kommer GP-tävlingen i speedway hållas i Målilla, och för att få speedway att bli en familjefest igen ska de ordna aktiviteter och sätta upp hoppborgar på området för de mindre.

Dackarna har olika knattelag som Tommy Johansson håller i. Varje söndag har de en ”prova på lektion” för barn och ungdomar. Föreningen har köpt in utrustning, så som kläder, hjälm och motorcyklar i olika storlekar. Allt för att öka möjligheten för fler att kunna hålla på med sporten. Även om de kanske inte får alla ungdomar att satsa på att bli elitförare så kanske de kan få fler att intressera sig för föreningen. Kanske kommer en sexåring att bli en inbiten speedwayåskådare, och bli bygdens nästa eldsjäl.

Expert PANELEN

VI SVARAR PÅ DINA SKOGLIGA FRÅGOR!

Till Expertpanelen kan du skicka in dina frågor och vi vill gärna uppmuntra dig att göra så. Skicka frågorna till info@vida.se. Enbart frågor som publiceras kommer att få svar.

Johan Sonesson
Skogforsk
Forskare vid Skogforsk i Uppsala.

Karl Olofsson
Skog & Lantbruk
Jägmästare och registrerad fastighetsmäklare.

Daniel Eggertz
Eggertz Advokatbyrå AB
Advokat och jägmästare.

Ulf Johansson
Tönnersjöhedens Försökspark
Försöksledare och parkchef vid enheten för skoglig fältforskning inom fakulteten för skogsvetenskap, SLU.

Fråga: Jag planterade hybridlärk på ett hygge efter stormfällning 2005. I våras noterade jag att barren på lärkarna vissnade från spetsarna och inåt. Efter ett tag blev hela trädkronan brunfärgad. Vad kan ha drabbat lärkarna?

Svar: Det kan vara ett angrepp av lärksäckmal (Coleophora laricella). Det är en insekt som förekommer i nästan hela landet. De unga larverna äter på våren ur barren och man brukar se ett lite hål i det urholkade barret. Barren ser vridna ut, blir brunfärgade och vissnar från spetsarna. Vid mera omfattande angrepp kan barren på hela trädet skadas och då brunfärgas hela trädkronan.

Mindre angrepp av läcksäckmal är vanliga på lärkar i södra Sverige. Under vissa väderleksbetingelser kan massförökning ske och hela bestånd inom större områden skadas. Lokalt har sådana angrepp observerats i södra Sverige.

Alla lärkarter kan drabbas av angrepp av lärksäckmal. Mera omfattande angrepp ger tillväxtförluster, men träden dör normalt inte även efter kalätning. Angreppen brukar vara kortvariga och det finns ingen lämplig bekämpningsåtgärd att rekommendera.

//Ulf Johansson

Fråga: Naturvårdsverket vill utöka ett naturreservat som kommer att drabba min skogsfastighet. Det rör sig om ca 8 ha produktiv skogsmark med både barr och löv och en värdering säger att jag ska få en intrångsersättning om ca 750 kr/m²sk + 25 %, d v s runt 940 kr/m²sk vilket låter ganska bra. Jag behåller dessutom ägande och jakträtten. Ska jag anta erbjudandet? Jag lär tyvärr inte slippa intrånget även om det är vad jag helst skulle vilja. // Anna i södra Halland

Svar: Hej Anna! Jag skulle bestämt avråda dig från att skriva under någonting. Du har möjlighet att få ett eget ombud bekostat av staten för att granska ersättningsutredningen. Dessutom har vi år 2021 haft den största rela-

tiva prishöjningen av skog i sydligaste Sverige (Skåne/Halland) jag har varit med om mina 27 år i skogsbranschen. Ofta använder värderingsbyråerna, som gör de här värdeutredningarna, försäljningsstatistik som kan vara 3–4 år gamla och med stor geografisk spridning i materialet. Dessutom kan det smyga sig in fastigheter som inte sålts via sedvanlig budgivning på öppna marknaden. Detta gör att värdet kan slå 30–40% fel. Speciellt ett år som 2021 är det viktigt med helt aktuella siffror då priset i genomsnitt steg med 2 % i månaden i längst i syd. Se till att du och ditt ombud kontrollerar med en lantbruksmäklare som kan den lokala marknaden vad de senaste försäljningarna indikerar för värden, som faktiskt visar det aktuella marknadsvärdet. Den marknadsanpassade avkastningsvärderingen som också används i värdeutredningarna, BM Win, tappar också i betydelse när kopplingen till avkastningen bara blir mindre och mindre som fallet är i södra Sverige just nu.

Det senaste halvåret visar vår skogsprisstatistik (samarbete mellan mäklarbyråerna Skog & Lantbruk, Skogsmark, Din Skogsbyrå, Gård & Skog) att man behöver betala åtminstone 1000–1100 kr/m²sk för att få köpa produktiv skog i södra Halland. Givetvis spelar lövandelen och virkesförråd/ha m.m. en stor roll i varför man behöver granska varje objekt specifikt för att kunna göra en slutlig bedömning.

Skattemässigt då? Jo, om du hittar en väg framåt och blir överens med staten om en intrångsersättning, har du möjlighet att avsätta ersättningen i en ersättningsfond i maximalt 6 år. Hittar du ny mark att investera i under den tiden kan du göra det utan att betala skatt för motsvarande belopp. Skulle du inte göra det får du ett skattetillägg på 30% utöver kapitalvinstskatten vilket ger en nettoskatt på 39%.

Lycka till med förhandlingarna och hoppas det löser sig till det bästa.

//Karl Olofsson

Rapport från Vidas marknader

TEXT: KARL-JOHAN LÖWENADLER, VD VIDA WOOD

Kriget i Ukraina och sanktionerna mot Ryssland och Belarus har kastat om spelplanen rejält.

Bara Ryssland exporterar årligen ca 30 milj/m³ trävaror, varav ca 5 milj/m³ går direkt till Europa. Belarus och Ukraina exporterar tillsammans också ca 5 milj/m³ till Europa. Det innebär att det är totalt ca 10milj/m³ som försvunnit från Europa på kort tid.

Utöver Europa finns det andra marknader, tex Egypten, som är en stor köpare av ryska varor. De har inte heller någon möjlighet att fortsätta köpa från Ryssland och kommer således försöka ersätta detta med skandinaviska produkter. Den enda marknad som Ryssland i nuläget fortfarande kan exportera till är i princip Kina. Det kommer skapa stora brister på trävaror väldigt snabbt på många håll.

Våra kunder i Europa har sett sjunkande priser de senaste sex månaderna och många producenter har haft normala lager. Så det har varit god tillgänglighet av varor över vinterhalvåret.

Vi har haft en minskad produktion i Tyskland under andra halvan 2021 och början 2022, beroende på att de jobbat undan de stora barkborreangreppen man dragits med i flera år. Vi har även haft utom-europiska marknader som varit urstarka under vintern, tex USA. De producenter som har varit på dessa marknader har

haft en god intjäning och ligger troligen inte på några stora lager i vår.

Jag tror därför att vi kommer se en liknade situation som vi såg unders sensommaren/hösten 2020, när våra köpare lite för sent insåg att det inte fanns tillräckligt med volym för att tillgodose efterfrågan. Köparna har inte sett någon anledning att ligga på några större lager, utan de har sett det mer som en risk när trävarorna gått ned i pris under vintern. Detta i kombination med att importen från öst stoppas, tror jag kommer driva priserna de kommande månaderna.

Skandinavien

Här förväntar vi oss en normal förbrukning under våren. Det finns en stor oro hos handlare här om hur hösten kommer bli, med tanke på stigande energipriser och förväntad hög inflation. Man tror helt enkelt att kunderna kommer avvakta på grund av stigande priser.

Tyskland

Kortsiktigt tror jag att det kommer vara en stark marknad. Här finns samma oro om framtiden som i Sverige och Danmark.

Japan

De specifika produkter man köpt i Ryssland tror man kommer bli brister på resten av året. Japan har totalt köpt mindre volymer för kvartal två på grund av stora lager. Detta är orsakat av att leveranstiderna har varit oberäknliga. Nu försöker de att balansera lagren, men

de förväntar sig behöva köpa normala volymer igen under tredje kvartalet.

Nordafrika/Mellanöstern

Här är lagren små och med stigande priser. Här kommer nog effekten av sanktionerna slå snabbast. Vi ser en stark efterfrågan på furuvaror här. Med stigande energipriser så borde de också ha en stark betalningsförmåga på dessa marknader med tanke på att flera av dessa länder är stora olja- och gasexportörer.

Australien

Stora volymer har skickats dit under höst och vinter, så lagren i Australien börjar normaliseras. Den underliggande förbrukningen är hög och kommer hålla i sig minst hela året. Troligen kommer de var tillbaka med ett stort köpbehov senare i sommar. Detta är ett land som mår bra av höga råvarupriser då de är en stor nettoexportör av kol, metaller och mineral.

USA

Hög nybyggnation och höga priser. Det har varit stora logistikproblem i USA under vintern, vilket säkert har bidragit till de höga priser vi sett under januari och februari. Priserna har gått ner senaste veckorna. Om bara förbrukningen är högre än tillgången behöver inte nedgången bli så dramatisk. Det som talar för att det inte blir en priskollaps är att den normala högsäsongen börjar nu. Men som vanligt är denna marknad extremt svår att förutse.

TRÄVARUMARKNADEN i spåren av kriget i Ukraina

TEXT: CHRISTIAN NIELSEN, SVENSKT TRÄ OCH SKOGSINDUSTRIERNA

I spåren av kriget i Ukraina så har trävaruimporten till Europa från Ryssland och Belarus i stort sett helt upphört, redan sen tidigt i konflikten. En hel del oro och osäkerhet har skapats på den europeiska marknaden om hur tillgången på trävaror ska utveckla sig. En situation som redan under den tidiga våren har lett till hög efterfrågan och ett ökat tryck på trävarumarknaden.

I sammanhanget är det värt att notera att Ryssland nyligen har gått om Kanada som världens största trävaruexportör. Inte nog med att Ryssland motsvarar den största nuvarande exportören, utan det är också den region i världen där det bedöms finnas störst potential att öka utbudet av trävaror efterhand som efterfrågan i världen förväntas öka.

Det är bara cirka en sjättedel av den ryska exporten som går till Europa. Majoriteten av den nuvarande ryska exporten går till Asien, framförallt till Kina som står för två tredjedelar av rysk export.

Ur ett europeiskt perspektiv motsvarar det ungefär 10 procent av den totala konsumtionen i Europa.

Den största påverkan på den europeiska importen kan förväntas på dels den baltiska marknaden och i förlängningen också den brittiska marknaden. Dessa är båda känsliga för förändringar i den ryska importen. Även andra länder kan väntas påverkas, såsom Finland och Tyskland, men å andra sidan har de en stark inhemsk produktion och signifikant nettoexport, vilket bör ge dem större flexibilitet att hantera sina förutsättningar.

I ett initialt skede är det den baltiska marknaden som drabbades hårdast när

de ryska leveranserna tvärt stoppades. Det är den marknad som har haft den största importen från Ryssland och Belarus. Samtidigt som de är stora importörer, är de baltiska länderna också stora exportörer till andra länder i Europa. Den minskade importen kan därför antingen tänkas slå direkt mot baltiska konsumenter, alternativt, om den inhemska produktionen stannar kvar i de baltiska länderna, slår den istället mot de länder i Europa som de baltiska länderna normalt sett brukar exportera till. I det korta perspektivet är det dock troligt att den baltiska marknaden drabbas först efterhand som ryska kontrakt har stoppats tvärt, men balterna fortfarande har aktiva exportkontrakt till andra delar av Europa.

Storbritannien är Baltikums största exportmarknad och exporten motsvarar över tid nästan exakt den volym som balterna i sin tur tidigare har importerat från Ryssland.

Påverkan på Storbritannien

Den brittiska marknaden i sin tur är starkt beroende av sin trävaruimport. Svenska sågverk är den enskilt största leverantören, som täcker lite mer än en tredjedel av importbehovet. Till skillnad från britternas import från Baltikum och andra delar av Europa är denna handel relativt opåverkad av de nu förändrade handelsmönstren på grund av kriget i Ukraina.

Före kriget stod Ryssland för cirka fem procent av Storbritanniens import av trävaror. Utöver den direkta importen från Ryssland har majoriteten av britternas leverantörer i sin tur också en betydande import från Ryssland. När importen från Ryssland nu påverkas riskerar det därför också att minska utbudet från många andra av deras leverantörer motsvarande nästan 50 procent av deras totala import.

För Finland och Tyskland finns det dock ett visst mått av flexibilitet med avseende på att de båda har en betydande egen produktion av trävaror. Utöver det är det framförallt exporten från Sverige som håller sig relativt opåverkad av handelsbegränsningarna med Ryssland, och motsvarar cirka 30 procent av den brittiska importen.

Men i ett större perspektiv ska man också minnas att Europa som helhet är nettoexportörer av trävaror med hela 25 miljoner kubikmeter per år, vilket alltså är mer än dubbelt så mycket som det bortfall som nu sker från bland annat Ryssland. Tillgången på trävaror finns alltså redan i Europa, och utvecklingen framåt är snarare beroende på hur stark efterfrågan är från världsmarknaden.

Läget i Europa vid inledningen av året

Under pandemin var läget på trävarumarknaden pressat. Trots en rekordhög produktion hade lagernivåerna pressats ner till rekordlåga nivåer, både i Sverige och för andra stora producentländer i Centraleuropa. Situationen ledde till kraftigt ökade priser och kan i stora drag sammanfattas som att den var driven av efterfrågan från Storbritannien, men också från USA. På den brittiska marknaden syntes detta tydligt i prisutvecklingen, men också i hur den samlade importen var tillbakapressad under sommaren 2020, för att sedan kraftigt behöva öka igen för att kompensera. Vid inledningen av 2022 tyder allt på att den brittiska marknaden har hunnit i kapp och dessutom lyckats bygga upp en viss buffert i sina lager, karakteriserat av en stabilisering av importtakten.

På liknande vis kan man tolka den tyska sågverksproduktionen. Tyska sågverk var under pandemin duktiga på att ställa

om sin produktion till den amerikanska marknaden. Men när den amerikanska efterfrågan och sedermera priserna för en kort stund sjönk och normaliserades under sommaren 2021 minskade tyskarnas export kraftigt. När priserna började stiga framåt hösten fanns det inte längre transportresurser att få tag i för att kunna återuppta exporten. Den tyska produktionen fortsatte därmed att minska signifikant efterhand som de började mätta den centraleuropeiska marknaden.

Syntes – marknadsläget

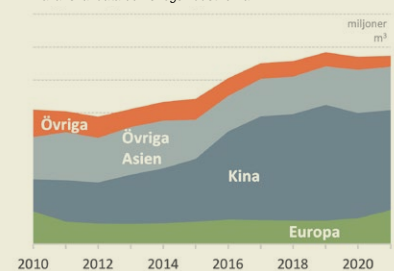
Man skulle kunna sammanfatta situationen som att Europa kom in i det nuvarande marknadsläget med ett gott utgångsläge efter pandemin. Storbritannien och de centraleuropeiska producenterna hade återigen fyllt på sina lager och i Tyskland fanns det dessutom outnyttjad produktionskapacitet som kunde startas upp. När handeln mot Ryssland tvärt stoppades skapade det dock, fullt rimligt, lite av en chockeffekt på marknaden. På några månaders sikt bör dock den chocken kunna dämpa sig, efterhand som gamla stoppade kontrakt med Ryssland byts ut mot kontrakt med nya leverantörer.

Vad vi kan förvänta oss till efter sommaren och framåt hösten blir i stort beroende på hur världsmarknaden och kanske framförallt den amerikanska marknaden utvecklar sig. Där finns det fortfarande en stor underliggande efterfrågan som inte har mättats. I vilken mån det finns transporttillgänglighet för centraleuropeiska producenter till USA kommer därmed att bli en nyckelfaktor för utvecklingen i närtid.

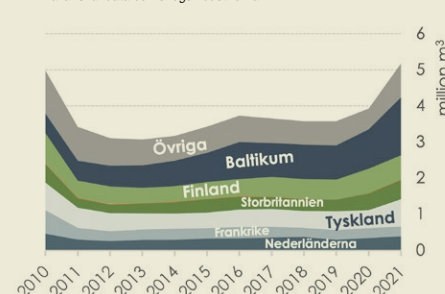
Rysk export av sågade trävaror

Källa: Svandata och Skogsindustrierna

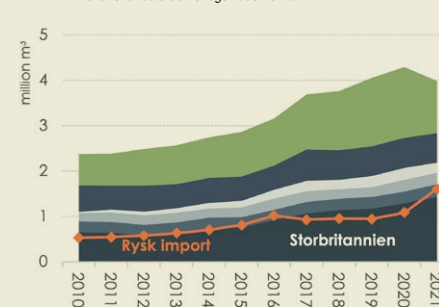
Rysk export av sågade trävaror till Europa

Källa: Svandata och Skogsindustrierna

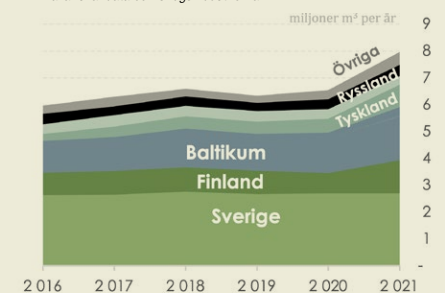
Baltisk export av trävaror i relation till rysk import

Källa: Svandata och Skogsindustrierna

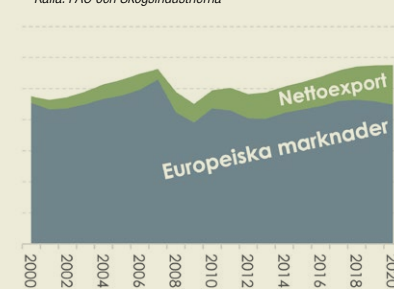
Brittisk import av trävaror per land

Källa: Svandata och Skogsindustrierna

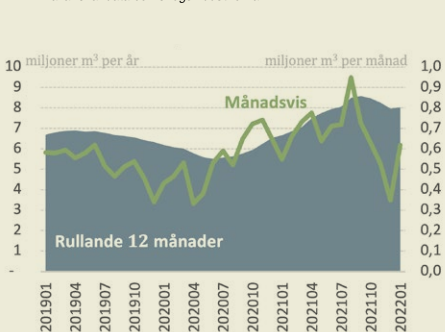
Europeisk sågverksproduktion, till europeiska marknaden samt översjöexport

Källa: FAO och Skogsindustrierna

Brittisk trävaruimport, alla länder per land

Källa: Svandata och Skogsindustrierna

The left photograph shows a close-up of a light-colored wooden box with a vertical dowel being inserted into a hole. The right photograph shows a pile of approximately ten prepared wooden dowels, which are cylindrical and have hollowed-out ends, resting on a white surface.

1 Bygg en ram som ska bli stommen till hotellet

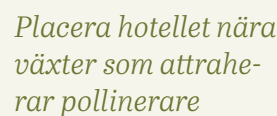
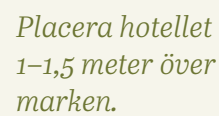
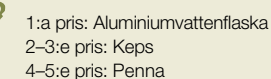
A close-up photograph showing a hand holding a single wooden peg. In the background, a wooden crate is filled with various types of wooden pegs and dowels, including some with pre-drilled holes and others that are solid. The scene is set against a dark, textured background.

A wooden insect house with various entry holes and a wire mesh section, surrounded by straw and dried leaves.

5 Fyll boplatserna med bambupinnar, träbitar med hål i, halm, gräs, löv, mossor och kottar.

Placera hotellet nära växter som attraherar pollinerare

[illegible]

Namn

Adress.....

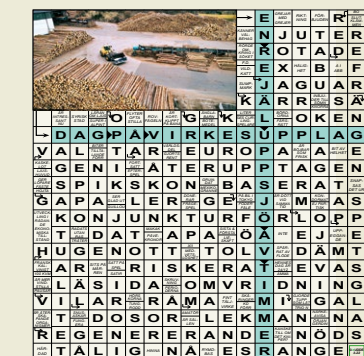
Postnr

Postadress.....

Tel.

Lösning och vinnare nr 1/22

1:a pris: Ingrid Andersson, Kungälv
2-3:e pris: Susanne Gustafsson, Katrineholm. Eva-Christin Andersson, Ör
4-5:e pris: Sven Manfredsson, Skillingaryd
Evelyn Gustavsson, Rockneby

Våren är här och hela naturen väcks till liv igen efter en lång vinter. Ut och spana under stubbar och stenar och se vilka djur som hunnit vakna till liv! Ta med dig en lupp, förstoringsglas och en kikare och kryp ut i naturen.

Insekter, som till exempel fjärilar och myror, har 6 ben och en tredelad kropp (huvud, mellankropp och bakkropp). De flesta har vingar, men inte alla. Jag har hittat en krysslista fylld med olika småkryp som du kan hitta ute i naturen. Ladda ner och skriv ut krysslistan via QR-koden eller via www.vida.se/skogsagare och ta sedan med dig familjen ut på insektsjakt.

Jag vill så gärna se de småkryp ni hittar! Ta en bild och skicka till mig, så skickar jag tillbaka en liten present till dig. Skicka bilden till vidar@vida.se

Fråga oss!

Vida är en professionell samarbetspartner för dig som äger och brukar skog. Tveka inte att höra av dig med dina frågor.

Hitta din lokala virkesinköpare på vida.se

Facebook: Vida Gruppen och Vida Ströprodukter
Instagram: @vidaibilder, @vidastroprodukter och @vidatraine
LinkedIn: Vida Gruppen

Vida är en global leverantör av förädlade produkter från hållbar svensk skog. Koncernen har ca 1 350 anställda på 23 produktionsanläggningar, varav 12 sågverk. Produktionen är i huvudsak inriktad på konstruktionsvirke för en rad olika marknader. Ca 75 % av produktionen exporteras till Europa, USA, Australien, Afrika och Asien. Verksamheten omfattar även emballagetillverkning, strö- och pelletstillverkning, biobränslehandel och hustillverkning. Industrierna är strategiskt belägna nära skogsägarna i Småland, Skåne och Västra Götaland. Vida köper huvuddelen av råvaran från privata skogsägare via det egna inköpsbolaget, Vida Skog.